

24.04.2023

128/00.04.03/2023

Pohjois-Savon liitto
kirjaamo@pohjois-savo.fi

Lausunto Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 2. vaiheesta, ehdotusvaiheen viranomaiskuuleminen

Pohjois-Savon maakuntakaavaa ollaan päivittämässä ajan tasalle kahdessa eri osassa. Maakuntakaavan 1. vaihe on hyväksytty vuonna 2018 ja se on tullut voimaan vuonna 2019. Sen sijaan Pohjois-Savon maakuntakaava 2040, 2. vaihe on parhaillaan ehdotusvaiheessa ja siitä on pyydetty viranomaislausuntoja. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto pitää kaavaehdotusta asiakirjoineen ja selvityksineen kattavana, ajankohtaisena ja perusteltuna kokonaisuutena.

Pohjois-Karjalassa maakuntakaavatyötä ollaan viemässä eteenpäin parasta aikaa vaihemaakuntakaavoituksena. Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 (ns. kokonismaakuntakaava) hyväksyttiin maakuntavaltuustossa vuonna 2020 ja se tuli lainvoimaiseksi 2021. Maakuntakaavassa 2040 linjattiin maakunnan keskeiset maankäytön kysymykset. Sen jälkeen kaavatyötä on jatkettu vaiheittain eli 1. vaihe (turve, suot ja rakennettu kulttuuriympäristö) hyväksyttiin maakuntavaltuustossa kesäkuussa 2022 ja Heinäveden osa-aluemaakuntakaava on parasta aikaa ehdotusvaiheessa. Maakuntahallitus on myös tehnyt periaatepäätöksen uuden vaihemaakuntakaavan (2. vaihe) käynnistämisestä, ja tavoitteena on käynnistää kaavatyö nyt kevään aikana. Uusi vaihemaakuntakaava tulisi käsittelemään erityisesti energia- ja maisemakysymyksiä.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto kiinnittää lausunnossaan huomiota lähinnä maakuntarajat ylittäviin ja/tai maakuntien raja-alueella oleviin merkintöihin erityisesti liikenteessä, arvokkaissa luontoalueissa ja luonnon ydinalueissa sekä reitistökyksymyksissä.

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2. vaiheen ehdotuksessa on esitetty Viitoskäytävän, Ysikäytävän ja 23-käytävän kehittämisyöhykkeet. Näistä Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa 2040 on esitetty Ysikäytävä. Sen sijaan 23-käytävää ei ole sellaisenaan Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa 2040 esitetty, vaan Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmän ja aluerakenteen liikenteellisen rungon muodostavat kansainvälisen liikenteen kehittämiskäytävät eli Kuutoskäytävä ja Ysikäytävä. Valtatie 23 sekä Joensuu-Varkaus-Pieksämäki ratayhteys merkittävänä kehitettävänä ylimaakunnallisina yhteyksinä linkittyvät kiinteästi edellä mainittuihin kehittämiskäytäviin. Lähivuosien tavoitteena on edelleen parantaa valtatie 23 tehtyjen tiesuunnitelmien mukaisesti. Väyläviraston investointiohjelmassa 2024-2031 esitetään toteutettavaksi Karvion kohtaa sekä lisäksi perusväylänpidon parantamiskohteena väliä Rantala-Lajunlahti. Valtatie 23 ja Joensuu-Varkaus-Pieksämäki ratayhteyttä tullaan tarkastelemaan osana koko maakunnan liikennejärjestelmää Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelman seuraavassa päivitystyössä ja sen jälkeen laadittavissa maakuntakaavoissa. Samassa yhteydessä on siis tarve katsoa sekä olemassa olevien kansainvälisten kehittämiskäytävien päivittämistarpeita että mahdollisia uusia kehittämiskäytäviä.

24.04.2023

128/00.04.03/2023

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, Heinäveden osa-aluemaakuntakaavassa on puolestaan käsittelyssä arvokkaat luontoalueet, jossa alu-2 -merkinnällä on osoitettu saimaannorpan pesimäalueita. Yksi alu-2 merkinnällä osoitetuista alueista (Siikavesi) kohdentuu Heinäveden ja Varkauden rajalle eli maakuntarajalle, ja pesimäalue liittyy Pohjois-Savon Varkauden puolella olevaan kokonaisuuteen. Pohjois-Savon 2. vaihemaakuntakaavassa on esitetty vesimatkailun kehittämisalueita, joissa suunnitteluohjeissa todetaan, että saimaannorpan leviäminen (Varkaudessa sijaitsevilta natura-alueilta) pohjoiseen on tulevaisuudessa mahdollista. Merkinnät voidaan ajatella olevan ajatukseltaan hyvin yhteneväiset, vaikka merkintätavat ovatkin erilaiset. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto kuitenkin haluaa lausunnossan korostaa saimaannorpan pesimäalueiden merkitystä maakunnan rajat ylittävästi.

Pohjois-Savon maakuntakaavassa on esitetty myös luonnon ydinalueita maakunnan raja-alueilla onnistuneesti. Ydinalueet kehittämisperiaate-merkintöinä jatkuvat esitysteknisesti kuitenkin maakunnan rajat ylittäen myös Pohjois-Karjalan puolelle. Tosiasiallisesti näinhän alueet monessa tapauksessa jatkuvatkin, mutta selkeyden vuoksi alueet olisi hyvä rajata kiinni maakunnan rajaan. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto tulee käynnistyvässä uudessa vaihemaakuntakaavassa harkitsemaan laajojen metsäpeitteisten alueiden ja/tai luontoalueiden merkitsemistä myös Pohjois-Karjalan puolella, ja siinä yhteydessä näidenkin alueiden jatkuvuutta Pohjois-Karjalan puolella voidaan edelleen tarkastella.

Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan maakuntien välillä kulkee myös monipuolisia ja vetovoimaisia ulkoilureittejä, melontareittejä sekä moottorikelkkailureittejä. Reittien osalta merkinnät ovat hyvin yhteneväiset maakuntakaavojen välillä ja jatkuvat saumattomasti maakunnasta toiseen.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto pitää erittäin hyvänä ja kiitettävänä, että Pohjois-Savon maakuntakaavaa ollaan laatimassa ajankohtaisin teemoin vaihemaakuntakaavana. Kaava-aineistot ovat selkeitä ja esimerkkinä vaikutusten arviointi on laadittu maakuntakaavatasolla esimerkillisen hyvin ja havainnollisesti. Pohjois-Karjalan maakuntaliitolla ole muuta huomauttamista kaavaehdotukseen.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Maakuntahallitus

Lisätietoja: Pasi Pitkänen, aluesuunnittelupäällikkö
etunimi.sukunimi@pohjois-karjala.fi
puh. 0400 832 572

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Voitte tarkastaa allekirjoituksen oikeellisuuden kirjaamosta.